



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 443/2016-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED], zastúpených Advokátskou kanceláriou JUDr. Marcel Mašan, s. r. o., Školská 257, Veľký Slavkov, v mene ktorej koná advokát JUDr. Marcel Mašan, vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 7 Co 4/2016-207 z 29. februára 2016 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júna 2016 doručená sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených Advokátskou kanceláriou JUDr. Marcel Mašan, s. r. o., Školská 257, Veľký Slavkov, vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Co 4/2016-207 z 29. februára 2016 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

Napadnutým rozhodnutím krajský súd potvrdil uznesenie Okresného súdu Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2 C 108/2013-175 z 11. novembra 2015, ktorým okresný súd návrh sťažovateľov (navrhovateľov) na zastavenie konania v časti týkajúcej sa zaplatenia 62 688 € zamietol.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli:

*„Máme za to, že... bolo porušené základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Konanie je taktiež postihnuté vadou založenou na nedostatočnom odôvodnení (resp. nepreskúmateľnosti) rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 157 ods. 2 O.s.p.), čo súčasne zakladá porušenie ich práv na súdnu ochranu (čl. 46 ústavy). Z uvedených dôvodov Krajský súd v Prešove jednoznačne porušil práva sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie. ...*

*Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny je potom aj právo navrhovateľa v súlade so zákonom disponovať s návrhom podľa § 96 O.s.p. ako dominus litis – pán sporu v tom zmysle, že môže kedykoľvek za konania zobrať svoj návrh späť... Pokiaľ v danom prípade prvostupňový súd toto právo navrhovateľov – sťažovateľov nerešpektoval, odňal im tým možnosť konať pred súdom... K nezastaveniu konania pre nesúhlas odporcu so späťvzatím žaloby dochádza iba vo výnimočných prípadoch... odporca podľa nášho názoru nepreukázal žiadny vážny dôvod, ktorý by bránil súdu nepripustiť čiastočné späťvzatie návrhu zo strany navrhovateľov - sťažovateľov.“*

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že sťažovatelia sa nestotožňujú s odôvodnením vážneho dôvodu prvostupňovým, ako aj odvolacím súdom, že vážne dôvody podľa názoru súdu spočívajú predovšetkým v ekonomickom dôvode na strane odporcu s prihliadnutím na povolanie odporcu, ktorý vykonáva advokátsku činnosť.

Sťažovatelia považujú rozhodnutie odvolacieho súdu za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a nevyporiadanie sa so všetkými odvolacími námietkami.

Sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

*„Základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. 7Co/4/2016-207 zo dňa 29.2.2016 porušené boli.*

*Uznesenie Krajského súdu v Prešove č. 7Co/4/2016-207 zo dňa 29.2.2016 sa zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.*

*Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 1.050,19 € na účet právneho zástupcu [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.“*

## II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné

záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno zistiť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Sťažovatelia v sťažnosti namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu z 29. februára 2016, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu z 11. novembra 2015 o zamietnutí návrhu na zastavenie konania v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 62 688 €.

Pri preskúvaní napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd preto v prvom rade preskúmal uznesenie okresného súdu č. k. 2 C 108/2013-175 z 11. novembra 2015 o zamietnutí návrhu sťažovateľov na zastavenie konania v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 62 688 € a z jeho odôvodnenia zistil, že návrhom podaným na okresnom súde 25. apríla 2013 sa sťažovatelia ako navrhovatelia proti odporcovi domáhali náhrady škody vo výške 80 000 € s príslušenstvom. Návrh dôvodili tým, že odporca prevzal právne zastúpenie ešte ich nebohého otca vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 2 C 14/2005 v konaní o vyslovenie neplatnosti dohody. Vo veci bol vydaný rozsudok, ktorým súd návrh zamietol. Odporca navrhovateľom navrhol, aby vo veci nepodali odvolanie. Navrhovatelia sú toho názoru, že odporca pri výkone svojej činnosti porušil ustanovenia zákona o advokácii, keď nekonal v prospech klienta, pretože odmietol podať odvolanie, právnu pomoc poskytol neodborne a nedôsledne, a týmto svojím konaním de facto znemožnil navrhovateľom získať ich pôvodný majetok. Predmetom konania je síce iba parcela registra „C“ č. 165 – zastavané plochy a nádvoria o výmere

541 m<sup>2</sup>, kat. úz. [REDACTED], avšak pôvodná žaloba sa týkala aj rodinného domu stojaceho na tejto parcele, ktorý bol vylúčený na samostatné konanie. Celková hodnota nehnuteľností predstavuje podľa navrhovateľov sumu 80 000 €, čo je aj škoda, o sumu ktorú ich odporca svojím konaním pripravil. V priebehu konania po začatí pojednávania, na ktorom došlo k prejednaniu veci, podaním z 30. apríla 2015 zobrali navrhovatelia návrh v časti zaplatenia sumy 62 688 € späť a žiadali, aby súd v tejto časti konanie zastavil. Späťvzatie návrhu sčasti navrhovatelia odôvodnili tým, že navrhovateľom bola vydaná nehnuteľnosť – stavba a škodu tak predstavuje iba parcela registra „C“ č. 165, ktorú ocenili na 17 312 €.

S čiastočným späťvzatím návrhu na začatie konania vyjadril svoj nesúhlas odporca, ktorý uviedol, že už vo svojom vyjadrení k návrhu na začatie konania upozorňoval navrhovateľov, že nárok, ktorý uplatňujú v návrhu na náhradu škody, nie je možné v tomto konaní uplatňovať, pretože nie je predmetom sporu. Odporca je toho názoru, že v predmetnom konaní existujú vážne dôvody, a to skutočnosť, že odporca od počiatku poukazuje na to, že nárok navrhovateľov je neopodstatnený, tento neexistuje a že takúto škodu nie je možné vo vzťahu k odporcovi uplatniť. Odporca teda navrhol návrh na späťvzatie zamietnuť, vo veci konať a návrh navrhovateľov zamietnuť vo veci samej ako neopodstatnený, čo sa týka dôvodu a výšky, a odporcovi nahradiť trovy konania, ktoré mu so založením a podaním predmetnej žaloby vznikli.

Vzhľadom na to, že odporca so späťvzatím návrhu sčasti nesúhlasil, súd posudzoval vážnosť dôvodov podľa voľnej úvahy súdu, keďže vymedzenie pojmu vážne dôvody zákon nerieši, a dospel k záveru, že na strane odporcu existujú vážne dôvody, pre ktoré odporca nesúhlasí s čiastočným späťvzatím návrhu na začatie konania, ktoré spočívajú predovšetkým v ekonomickom dôvode na strane odporcu s prihliadnutím na povolanie odporcu, ktorý vykonáva advokátsku činnosť, pričom je potrebné, aby súd meritórne rozhodol o nároku navrhovateľov v celom rozsahu. Potreba rozhodovania o nároku navrhovateľov v celom rozsahu vyvstáva s poukazom na dopad takéhoto rozhodnutia na postavenie odporcu z hľadiska výkonu jeho povolania ako slobodného povolania, s prihliadnutím na mieru ohrozenia jeho práv.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu z 11. novembra 2015 preskúmal spolu s konaním, ktoré mu

predchádzalo, a zistil, že odvolanie navrhovateľov nie je opodstatnené. Vo veci sa dostatočne zistil skutkový stav, zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver, a keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje. Podľa názoru krajského súdu vážnymi dôvodmi podľa § 96 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) môžu byť dôvody právne, ekonomické, morálne alebo aj iné, ktoré odôvodňujú záujem žalovanej strany na tom, aby sa o žalobe meritórne rozhodlo. Na strane odporcu existuje morálny i ekonomický záujem na tom, aby o žalobe navrhovateľov bolo v celom rozsahu meritórne rozhodnuté, pretože už v samotnej žalobe navrhovateľa výšku škody odvádzali od hodnoty nehnuteľností – rodinného domu a pozemku stanovenej na sumu 80 000 €. Škoda mala byť spôsobená žalovaným pri výkone jeho činnosti vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 2 C 14/2005, pričom predmetom tohto konania bola iba parcela č. 165, a nie aj rodinný dom. Na túto skutočnosť poukázal i odporca vo svojom vyjadrení k žalobe z 2. septembra 2013.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné

a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Podľa § 96 ods. 1 OSP navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

Podľa § 96 ods. 2 OSP súd konanie nezastaví, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí; v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní.

Podľa § 96 ods. 3 OSP nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný, ak dôjde k späťvzatiu návrhu skôr, než sa začalo pojednávanie, alebo ak ide o späťvzatie návrhu na rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. V takomto prípade súd rozhodne o zastavení konania do 30 dní od späťvzatia návrhu.

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci a svoje uznesenie, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o zamietnutí návrhu na zastavenie konania v časti týkajúcej sa zaplata sumy 62 688 €, náležite odôvodnil, keď v súvislosti s vymedzením pojmu „vážne dôvody“ podľa § 96 ods. 2 OSP uviedol, že *„Pojem vážnych dôvodov nie je definovaný a preto jeho vymedzenie sa prenecháva súdnej praxi. Takýmito dôvodmi môžu byť dôvody právne, ekonomické, morálne alebo aj iné, ktoré odôvodňujú záujem žalovanej strany na tom, aby o žalobe sa meritórne rozhodlo.“* Krajský súd zároveň uviedol, že už v žalobe samotnej navrhovateľa výšku škody odvádzali od hodnoty

nehnutelností (rodinného domu a pozemku) stanovenej na sumu 80 000 € a škoda mala byť spôsobená odporcom pri výkone jeho činnosti vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 2 C 14/2005, pričom predmetom tohto konania bol iba pozemok, a nie aj rodinný dom. Na túto skutočnosť okrem iných poukázal i odporca. Na základe uvedeného krajský súd vyvodil záver, že *„na strane žalovaného tak existuje morálny i ekonomický záujem na tom, aby o žalobe žalobcov bolo v celom rozsahu meritórne rozhodnuté“*. Ústavný súd s týmto záverom krajského súdu súhlasí a uvádza, že vzhľadom na skutočnosť, že odporca už vo vyjadrení k žalobnému návrhu tvrdil, že žalobný návrh je neopodstatnený, je pochopiteľné, že trvá na tom, aby vo veci bolo meritórne rozhodnuté o celom žalovanom nároku navrhovateľov. Na strane odporcu už aj vzhľadom na jeho druh povolania teda existujú vážne dôvody (morálne, ekonomické...), ktoré bránili tomu, aby okresný súd na základe späťvzatia žalobného návrhu v časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 62 688 € zo strany navrhovateľov konanie v tejto časti zastavil.

Ústavný súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie vzhľadom na uvedené v žiadnom prípade nemožno vnímať ako arbitrárne, a preto považuje postup krajského súdu pri preskúmaní rozhodnutia prvostupňového súdu za ústavne konformný prejav nezávislého súdneho rozhodovania vylučujúci možnosť porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením v sťažnosti označených práv, sťažnosť v časti namietaného porušenia základných práv sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pri jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júna 2016